

BIBLIOTEKA E

85H-36

32

GJIROKASTER

SHKËRTI

LIA A. DEDI

Në
horizontin
900

8SH-32

8SH-32

ILIA A. DEDI

S.

8SH-32
D 32

R

NË HORIZONTIN 900

(Tregime)

~~47944~~
34390

SHKURTORIA E SHPIETJEVE
GJENDËSIT

SHËTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHËRI»

LIBRARY

LIBRARY

(10/10/1968)

LIBRARY

LIBRARY

Tirazhi 6000 kopje

Format 70x100/32

Stash: 2204-65

Shtyp NISH Shtypshkronjave «MIHAL DURI»
Stabillimenti «8 NENTORI» — Tiranë, 1968

MJESHTERËRI I RI

— *Shënime nga ditari i një
nëpunësi* —

Kur nisa punën në prodhim, bashkë me disa kolegë të mi, për ndërtimin e një godine në të dalë të qytetit, kisha kohë që s'kisha zënë kazmë, lopatë e karro me dorë. Prandaj, që në ditët e para, në pëllëmbët e duarve më dolën ca flluska të vogla e me ujë — lajmëtare të kallove të ardhshme — të cilat më digjin sa s'thuhet, sa që u detyrova t'i pështillja duart me fasho. Kjo gjë sikur ma uli një çikë entuziazmin; megjithëse, kur dilja shetitje mbrëmjeve me miqtë e mi, një e dy dhë u tregoja atyre flluskat e duarve, ndërsa ata më binin shpatullave me dashuri e më thoshnin, duke qeshur: «Shëndet, shëndet!» Edhe dielli i përvëluar i korrikut, që na rrinte si saç mbi kokë, m'i prishi pak parashikimet, sepse (dhe këtë nuk dua ta fsheh), nga që ishte hera e parë që po kryeja punën në prodhim, e pata veshur këtë punë në mendjen time me ngjyra shumë romantike. Por kur kaluan shpejt gjithë ato andralla: kur flluskat më ujë u përthanë dhe vendin e tyre e zunë kallot, kur dielli më dukej sikur nuk më digjte më si në fillim dhe kur

kurrizi i përcëlluar nuk më dhimbte më, sepse e lyeja çdo natë me kos (sipas këshillës së fqinjës sime plakë), puna në prodhim mori në mendjen time po ato ngjyrat e bukura të mëparshme...

Një mëngjez, aty nga fundi i javës së parë, na erdhën në objektin tonë pesë muratorë nga Korça. Më i riu i tyre ishte një djalë nja njëzet e tre vjeç, i hollë, flokëverdhë, me një fytyrë të hequr foshnjarake, ku shkëlqenin, si dy pika vese, dy sy të vegjël e të qeshur. Flas me dorë në zemër, nga pamja nuk ma mbushi aspak syrin; por kur i vura re duart, me ata gishtërinj të gjatë e tërë kallo, fillova të lëkundesha; megjithatë prapë nuk doja të isha ndihmësi i tij, sepse më kish tërhequr vëmendjen një tjetër, që m'u duk më punëtor e më serioz në të parë. Po sikur ta kish porositur njeri, djaloshi m'u afrua mua, më vuri dorën në sup e tha me një zë të dredhur, sikur po këndonte:

— Këtë babaxhanin këtu dhe atë tjetrin atje do t'i marr unë! — pastaj i hodhi një sy plot qesëndi barkut tim të madh.

Nuk më erdhi mirë, por s'pata guxim ta kundërshtoja. Edhe muratorët e tjerë zgjodhën nga dy veta... Që në fillim mjeshtëri im i ri u tregua shumë aktiv. Na caktoi shpejt e shpejt detyrat: mua më ngarkoi të mbushja karron me llaç e ta zbrazja pastaj aty, pranë tij, kurse shokut tim i tha të sillte gurë të mëdhenj e të vegjël. Kur i solla karron e parë, të mbushur deri në buzë me llaç, sa që, kur e shtyja, më dridheshin duart e gjunjët e më tundej barku, ai më pyeti me buzë në gaz:

— Si ta thonë emrin, o shok?

— Vaso.

— Po pse s'thua që jemi adashë!

— Gëzohem shumë — i thashë dhe qesha bashkë me të.

— A s'më thua, o Vaso, — më pyeti pastaj — ç'e ke gjithë këtë bark?

Këto fjalë m'i tha me aq padjallëzi e pa të keq, sa që nuk u zëmërova fare, megjithëse kisha të drejtë të zemërohesha me një pyetje të tillë, të bërë nga një njeri, që as e njihja e as më njihje.

— Se mos dua ta kem — u përgjegja dhe ndjeva se m'u skuqën faqet — po ç'të bëj, më rritet vetë...

Fjalët e mia të fundit u pritën me një shpërthim të furishëm gazi nga të gjithë të pranishmit.

— S'ka gjë, — më ngushulloi adashi im — në fund të muajit do të të ulet!

...Puna vazhdonte po me aqë vrull e gaz, siç kishte nisur. Ne shkonim lart e poshtë, me karrro në duar, të mbushur me llaç e gurë, në mes të asaj simfonie të gjallë, që krijohet prej zhurmës së karrove, goditjes së çekiçit, trokitjes së mistrisë mbi themel, pllaquritjes së llaçit, gurgullimës së ujit të ftohtë nëpër gurmazet e etur, dhe zhurmës së herëpashershme të dy kamjoneve, që zbraznin pranë nesh tulla e gurë, duke ngritur përpjetë një duman pluhuri, nga i cili as që donim t'ja dinim fare. Isha bërë tërë llaç e pluhur e më shkonte djersa çurk, por adashi im s'më linte një minutë të merrja frymë. Dyshova menjëherë se ai mendonte të më ulte sa më shpejt barkun, sepse, sapo zbrazja karron dhe nisesha ta mbushja përsëri, më thërriste që prapa, pa arritur ende në gjysmë të udhës:

— Llaçi!

Unë, sikur të isha ndonjë kamarier, i përgjigjesha me një frymë:

— Erdhi, erdhi!

Vura re se rrallë e tek bërtiste: «Gurët!», të cilët ja shpinte shoku im. Por kur ndërrova vend me shokun tim dhe, tashmë nuk mbartja llaç, por gurë, mjeshtëri im nisi të bërtiste aq shpesh: «Gurët!» sa, për një çast, mendova se ai e kishte harruar fare llaçin dhe se ngrinte mur vetëm me gurë, ashtu siç bënin dikur shtërgjyshërit tanë, ilirët. Meqë u binda plotësisht për atë që kisha dyshuar, nga inati nisa t'ja çoj gurët aqë shpejt sa, njëherë, kur ngriti kokën të bërtiste, i mbeti fjala në buzë, sepse pa karron plot me gurë, mu përpara hundëve të tij; dhe atëhere ja shkrepëm gazit që të dy.

Ja, kështu bënte usta Vasili. Mos u çuditni që e quaj usta. Kështu e thërrisnin të gjithë. Kështu e thërriste edhe xha Kozmai, brigadjeri i tyre, murratori i vjetër gjashtëdhjetëvjeçar. Këtë e bënin jo se donin ta përkëdhelnin, si më i riu që ishte, por **sepse adashi im e meritonte të quhej usta**, madje mjeshtër i mbaruar. Dhe vërtet që kështu ishte. Ta kishte ënda ta shikoje kur punonte. Pa ta merrte atë mistrinë, ta mbushte me llaç e ta shtronte mbi themel me aqë lezet, sa të dukej sikur llaçi ishte hallvë e jo llaç! Pa pastaj merrte ata gurë, i rrotullonte një herë nëpër duar dhe i vendoste aq bukur e ata rrinin aqë mirë në themel, sa mendoje se ishin bërë me porosi! Pas kësaj shtronte edhe një shtresë tjetër llaçi, dhe një çast rrinte e sodiste punën e tij i kënaqur, duke kapsitur sytë, duke lëpirë buzët e duke u gëlltitur...

Kështu, pra, rrija dhe e vështroja vjedhurazi se si punonte, kurse ai, herë-herë, më shihte me bisht të syrit dhe, kur bindej se unë as që ki-

sha ndër mend të shkulesha prej andej, ngrinte kokën e thërriste:

— Gurët!

Atëhere tërhiqja karron dhe merrja vrapin. Pa-si çoja përsëri gurët, u hidhja një sy muratorëve të tjerë dhe gëzohesha, jo se ata kishin mbetur pak më prapa nga mjeshtëri im i ri, por sepse ai ua kishte kaluar atyre dhe ne do ta fitonim garën me siguri. Por për këtë adashi im nuk dinte të mburrej kurrë. Si më i riu që ishte, shokët e ngisnin shumë, kurse ai as që zemërohej fare. Shakatë pasonin varg njëra-tjetrën, sidomos në kohë të pushimit, kur uleshim në ndonjë hije e përtypnim me oreks ato që na ndodheshin.

— Të mori malli për nusen, o Vasil? — e pyeti njëherë xha Kozmai.

— Epo edhe më merr nganjëherë — u përgjegj Vasili, spec i kuq në fytyrë.

Atë ditë mora vesh se adashi im na qenkish fejuar me një vajzë nga fshati i tij. Digjesha nga kureshtja për të mësuar diçka më shumë për të, sepse, për më tepër, tani ishim bërë miq. Prandaj e pyeta pakëz i ndrojtur:

— Po kur do ta bësh dasmën?

— Andej nga fundi i tetorit, them se po — ma ktheu — Presim të ngremë shtëpinë e re... Të gjitha i kemi bërë gati.

— Gëzohem shumë...

Ai, në mbllaçitje e sipër, m'u përgjegj: — Falemnderit.

Ndenjëm ca pa folur, deri sa s'm'u durua dhe hapa bisedën mbi atë që më mundonte më shumë: doja të dija se sa shkollë kishte. Por nuk guxoja t'i bëja një pyetje të tillë, sepse kisha frikë se

mos më zemërohej. Duke mbushur gotën me ujë, pa e shikuar fare në sy, e pyeta ashtu larg e larg:

— Ke kohë që punon si murator?

— Kam ca vjet — më tha. — Ne jemi familje muratorësh. Edhe babai, edhe gjyshi, me sa di unë, edhe stërgjyshi, muratorë kanë qenë.

— Po, si e kalon kohën pas punës?

— Vazhdoj edhe shkollën, — ma priti, duke zbuluar, për çudinë time, ato që kisha në mendje, — kam hyrë në teknikumin e mbrëmjes.

Në çast më erdhi turp që kisha menduar, as unë s'e di se si, që ai kish a s'kish nja tri klasë fillore. Por shpejt e ngushullova veten me mendimin se unë s'isha profet, që të merrja me mend se adashi im na paskish bërë shtatë klasë dhe se vazhdonte teknikumin e mbrëmjes...

...Erdhi dhe dita e fundit e punës. Mjeshtëri i ri më shprehu «keqardhjen» që barkut tim s'i kish-te mbetur as nam e as nishan. Pastaj u ndamë si miq të ngushtë dhe, duke u puthur e përqafuar, i uruam njëri-tjetrit shëndet të mirë e punë të mbarë...

Një ditë, andej nga fundi i shtatorit, kur po kthehesha nga puna, dikush më preku në sup nga prapa. Ktheva kokën, kur ç'të shihja!

— O, o, usta Vasili! — thirra i habitur e i gëzuar nga ky takim i papritur — Po si je, mor adash, si shkon?... Hëm, hëm, — u kollita kàstile — si qenke bërë! — dhe i hodha një sy kostumit të tij të ri.

— O, lëre mos e pyet... — qeshi ai.

Pranë nesh qëndronte kokulur një vajzë e re, rreth të tetëmbëdhjetave.

— Njihu! — më tha adashi — Kjo është Neta, e fejuara ime.

— Gëzohem shumë! — i thashë tek i shtrën-
goja dorën; ajo diç murmuriti me buzë në gaz.

— Kemi ardhur te një kushëri. — më tha mje-
shtëri i ri — Nesër nisemi... Shtëpia e re është në
mbarim e sipër... Të dielën e tretë të nëndorit
do të martohemi... Do na gëzosh sikur të vish.

U thashë me keqardhje se s'mund t'u shkoja,
mbasi isha zënë me punë; porse, atë të diel, do të
pija për shëndetin e tyre dhe do t'u uroja me gjithë
zemër lumtëri.

— Edhe ne do të pimë për shëndetin tënd! —
më thanë ata.

Sot, thujse një vit pas takimit të fundit me
usta Vasilin, mora prej tij një letër, ku më bënte
të ditur se atyre u kishte lindur një djalë. Në
përgjegjen time, shprehja gëzimin e madh për ko-
lopuçin e vogël dhe uroja që ai të rritet i lumtur
dhe të bëhet një murator i zoti — po, po, pikërisht
kështu i shkrova mjeshtërit të ri — një murator i
zoti dhe me kulturë!..